

Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem obowiązująca w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Pęperzynie

Podstawa prawna:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U.z 2013r. Nr 26, poz.226)

1. Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli.

W Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Pęperzynie systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania w tym zakresie prowadzone są w ramach realizacji:

- Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego
- zajęć edukacyjnych – zgodnie z obowiązującą podstawą programową
- konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej
- współpracy z: pielęgniarką szkolną, Policją
- godzin z wychowawcą
- imprez sportowych i rekreacyjnych
- zebrań z rodzicami
- spotkań z wychowawcami, pedagogiem szkolnym

2. Działalność informacyjna.

Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień
- dostępnych form pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem
- możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień
- skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Upowszechnienie tej wiedzy następuje poprzez:

- realizowanie konkursów i akcji profilaktycznych na terenie szkoły
- udział w przedsięwzięciach organizowanych przez podmioty zewnętrzne
- motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, akcjach i konkursach o tematyce profilaktycznej
- opracowywanie gazetek o tematyce profilaktycznej
- wykorzystanie filmów o tematyce profilaktycznej
- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami mające na celu przekazywanie informacji na temat zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi
- przeprowadzanie zajęć o tematyce profilaktycznej przez przedstawicieli Policji
- edukację rodziców podczas zebrań szkolnych
- udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów

3. Zadania pracowników szkoły w zakresie pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

1) Dyrektor szkoły:

- realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły
- monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych
- podejmuje stosowne decyzje szczególnie w sytuacjach kryzysowych

2) Nauczyciele i wychowawcy klas:

- dbają o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów
- realizują działania wychowawcze i profilaktyczne określone w Szkolnym Programie wychowawczo-profilaktycznym
- prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań
- realizują zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom (od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, nikotyny, innych środków uzależniających) w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia
- uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży i wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia
- wychowawcy klas samodzielnie lub na przy współpracy z pedagogiem szkolnym dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy oraz sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych
- wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem szkolnym oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej
- podejmują stosowne działania w razie wystąpienia sytuacji opisanych w Procedurach postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrażających zdrowiu i życiu uczniów Zespołu Szkół w Pęperzynie

3) Pracownicy niepedagogiczni

- uczestniczą w szkoleniach wskazanych przez dyrektora szkoły
- podejmują stosowne działania w razie wystąpienia sytuacji opisanych w Procedurach postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrażających zdrowiu i życiu uczniów Zespołu Szkół w Pęperzynie współpracując z dyrektorem i personelem pedagogicznym

4. Procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń.

ZAGROŻENIE POŻAREM, ZATRUCIEM, WYBUCHEM

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki, podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba powiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe).
4. Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
2. Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
3. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
4. Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję .
5. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

6. Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
7. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno - kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
8. Po przybyciu Policji na miejsce incydem bombowego, akcją kieruje Policja.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów
10. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon
11. Nauczyciele zabierają dziennik lekcyjny i wspólnie z uczniami opuszczają klasę, udając się na wyznaczone miejsce
12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

POSTĘPOWANIE DYREKTORA SZKOŁY W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego- ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

PRÓBA SAMOBÓJCZA LUB SAMOBÓJSTWO UCZNIĄ

Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły.

- a) Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia najlepiej od osób najbliższych np. rodziców.
- b) Poinformowanie o zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
- c) Zawiadomienie przez Dyrektora Szkoły organu prowadzącego i nadzorującego szkołę.
- d) Zebranie zespołu kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań:

- zdiagnozowanie sytuacji
- podjęcie działań interwencyjnych
- podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej.
- e) Rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawców, a w razie potrzeby w obecności psychologa, pedagoga szkolnego.
- f) Zwołanie Rady Pedagogicznej i poinformowanie nauczycieli o zaistniałej sytuacji.
- g) Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
 - pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej,
 - realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
- h) Otoczenie opieką psychologa / pedagoga szkolnego ucznia usiłującego popełnić samobójstwo, a jeżeli zaistnieje taka konieczność to również klasę.
- i) Unikanie umedialnienia problemu.
- j) Unikanie nadmiernej kontroli ucznia!
- k) Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.

- a) Nie wolno pozostawiać ucznia samego.
- b) Wezwać pielęgniarkę lub zaprowadzić ucznia do gabinetu pielęgniarki.
- c) Powiadomić wychowawcę i dyrektora szkoły.
- d) Powiadomić o zaistniałym zdarzeniu rodziców (opiekunów) ucznia.
- e) Wezwać pomoc (pogotowie, policję), jeżeli zaistnieje taka konieczność.
- f) Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
- g) Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań:
 - zdiagnozowanie sytuacji,
 - podjęcie działań interwencyjnych,
 - podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej.
- h) Zwołanie Rady Pedagogicznej i poinformowanie nauczycieli o zaistniałej sytuacji.
- i) Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
 - pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodziny pomocy specjalistycznej,
 - realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się uczniem,
- i) Rozmowy z młodzieżą.
- j) Otoczenie opieką psychologa, pedagoga szkolnego ucznia usiłującego popełnić samobójstwo.
- k) Unikanie umedialnienia problemu,
- l) Unikanie nadmiernej kontroli ucznia!

Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

- a) Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazane ich dyrektorowi szkoły.
- b) Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.
- c) Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań.
- d) Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej.
- e) Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców.
- f) Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
- g) Udzielanie wsparcia uczniom.
- h) Unikanie umedialnienia problemu.

POWIADOMIENIE RODZICÓW/OPIEKUNÓW O ŚMIERCI UCZNIA

O śmierci ucznia, która miała miejsce na terenie szkoły lub w związku z zajęciami szkolnymi, wycieczkami, koloniami itp. powinien poinformować rodzinę dyrektor szkoły lub osoba upoważniona (jednak musi ona bezpośrednio kojarzyć się z administracją szkolną). Dotyczy to sytuacji, kiedy jest na to czas. Pozostałe przypadki pozostają w gestii policji, lekarzy, psychologów itp.

W sytuacji, gdy wyznaczona osoba nie czuje się na siłach do konfrontacji z ekstremalnymi emocjami przeżywanymi przez rodzinę, która doświadczyła śmierci dziecka, wówczas zadanie to powinien przejąć na siebie psycholog lub pedagog.

- Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamiania za pomocą telefonu lub poczty, jeśli jest to tylko możliwe.
 - Powiadamianie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
 - dostarczyć niezbędnych informacji;
 - udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar;
 - ochronić godność;
 - okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
 - Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób mu najbliższych.
 - Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej.
- Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby umożliwić w razie potrzeby, natychmiastową interwencję lekarską.
- Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
 - Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Należy zachować się empatycznie
 - Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
 - Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego – zaproponować pomoc w zawiadomianiu innych bliskich, zapytać się czy jest coś co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.
 - Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych bez opieki. Powinien zostać pracownik socjalny lub psycholog, tak długo, aż minie pierwsza reakcja – szok lub pojawią się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub / i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie, podać namiary instytucji udzielających wsparcia (np. psychologowie)
 - Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem medyków itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
 - Rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.
 - Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIĄ (ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

- a) poinformuj nauczycieli, wychowawców,
- b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania- na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
- c) poinformuj uczniów na forum klasy,

d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) oceń potrzeby- monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
- b) skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP,
- c) ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego

POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM PRZEJAWIAJĄCYM SYMPTOMY PSYCHOTYCZNE

Działania interwencyjne:

- osoba interweniująca nie pozostawia ucznia samego(reaguje spokojnie, łagodnie);
- bez rozgłosu przeprowadza ucznia w spokojne miejsce (gabinet lekarski, gabinet pedagoga);
- na ile to możliwe, nie rozpowszechnia w szkole informacji o zdarzeniu; informuje o zdarzeniu dyrekcję szkoły, wychowawcę, pedagoga;
- zawiadamia rodzica ucznia i pogotowie ratunkowe (999, 112)
- nie skupia się na rozstrzygnięciu, czy to jest psychoza, czy nie – pozostawiamy to lekarzom.

Działania naprawcze:

- jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego klasę – np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany);
- jeżeli uczeń i rodzice sobie tego nie życzą – nie informować klasy;
- wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określaniu wymagań wobec ucznia;
- konsultować postępowanie z lekarzem oddziałowym, na którym leczy się uczeń, który to lekarz jednak nie musi udzielić informacji;
- udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z dostępnych form pomocy.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY NA TERENIE SZKOŁY ZOSTAŁY ZNALEZIONE PODEJRZANE SUBSTANCJE (np. przypominające narkotyki, materiały wybuchowe, środki chemiczne, itd.)

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem.
2. Powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba próbuje ustalić do kogo znaleziona substancja należała, kto wniósł ją na teren szkoły (o ile to jest możliwe).
4. Dyrektor szkoły powiadamia odpowiednie służb (policję lub straż pożarną).
5. Po przyjeździe dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
6. W przypadku, gdy zostanie wykryta osoba (uczeń) odpowiedzialna za wniesienie substancji na teren szkoły, zaistniałe zdarzenie jest odnotowane przez wychowawcę i pedagoga szkolnego, zostają powiadomieni rodzice.

OSOBY TRZECIE BEZZASADNIE PRZEBYWAJĄCE NA TERENIE SZKOŁY LUB ZACHOWUJĄCE SIĘ W NIEWŁAŚCIWIE

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia pracowników obsługi lub dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia Policję.

USZKODZENIE LUB ZNISZCZENIE MIENIA SZKOLNEGO

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego lub osobistego innych osób podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia wychowawcę, pedagoga (w przypadku poważnych uszkodzeń mienia szkolnego, zagrażających zdrowiu lub życiu-dyrektora).
2. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala sposób jego ukarania i sporządza notatkę w dokumentacji.
3. Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów sprawcy ustalając sposób i termin naprawienia szkody.
4. W przypadku stwierdzenia dużej szkody dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

KRADZIEŻ NA TERENIE SZKOŁY

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, powiadamia wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca klasy lub pedagog podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy (przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia).
3. Wychowawca klasy lub pedagog informują rodziców poszkodowanego o zdarzeniu i podjętych działaniach, w razie potrzeby wzywają do szkoły.
4. Wychowawca klasy lub pedagog informują rodziców sprawcy o zdarzeniu i podjętych działaniach, wzywają ich do szkoły w celu ustalenia formy i terminu zwrotu skradzionego mienia, sposobu ukarania sprawcy.
5. W uzasadnionym przypadku pedagog i wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu policji. O tym fakcie informują rodziców/ opiekunów poszkodowanego i sprawcy.

Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, gry elektroniczne, zabawki, itp./.

POSIADANIE PRZEZ UCZNIÓW NIEBEZPIECZNYCH NARZĘDZI LUB PRZEDMIOTÓW

(ZGRAŻAJĄCYCH W OCENIE DOROSŁYCH ZDROWIU LUB ŻYCIU INNYCH np. scyzoryk, kij, straszaki broni, gaz, itp.)

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub umieszcza go w pomieszczeniu do którego nie mają wstępu inni uczniowie, informuje wychowawcę lub pedagoga o zdarzeniu.
2. Wychowawca bądź pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o

sposobie ewentualnego ukarania w przypadku ponownego przyniesienia niebezpiecznego narzędzia, przedmiotu.

3. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę lub pedagoga, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły, którzy próbują nakłonić ucznia do oddania przedmiotu.
4. Jeśli uczeń nie odda niebezpiecznego narzędzia, przedmiotu w ręce w/w osób, zostają powiadomieni i wezwani rodzice/opiekunowie, w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia-policja.
5. Wychowawca bądź pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców/opiekunów wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie, następuje ustalenie konsekwencji dla ucznia.

WYPADEK PODCZAS ZAJĘĆ SZKOLNYCH, POZALEKCYJNYCH, PRZERW ŚRÓDLEKCYJNYCH

1. Nauczyciel będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, zleca wyznaczonemu uczniowi wezwanie pielęgniarki szkolnej (jeśli jest na terenie szkoły) lub osoby dorosłej a w razie zagrożenia zdrowia i życia zleca innej osobie wezwanie pogotowia ratunkowego.
2. Nauczyciel o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców/ opiekunów ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku osobę odpowiedzialną za sporządzenie protokołu wypadku.
4. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałe dzieci z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
5. O każdym wypadku ciężkim dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

NAGŁA NIEDYSPOZYCJA ZDROWOTNA UCZNIĄ LUB ZASŁABNIĘCIE (gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia)

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę, a w razie potrzeby informuje rodziców/opiekunów o stanie zdrowia dziecka, obligując do ewentualnego odebrania go ze szkoły.
2. W przypadku zasłabnięcia lub utraty przytomności przez ucznia podczas zajęć lekcyjnych, przerwy śródlekcyjnej nauczyciel udziela mu pierwszej pomocy, wyznacza innego ucznia by poinformował najbliższą osobę obecnego nauczyciela/osobę dorosłą o zaistniałej sytuacji, wzywa pogotowie, powiadamia rodziców/opiekunów, dyrektora.
3. Do momentu odebrania przez rodziców/ opiekunów lub przyjazdu pogotowia uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU PRZYŁAPANIA UCZNIA NA PALENIU PAPIEROSÓW

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń pali papierosy lub ma uzasadnione podejrzenie, że uczeń użył wyrobów tytoniowych, informuje o tym fakcie wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego (jeśli wychowawca jest nieobecny).
2. Jeśli uczeń zostanie przyłapany na paleniu papierosów na terenie szkoły pierwszy raz, wychowawca lub pedagog (jeśli wychowawca jest nieobecny) przeprowadza z nim rozmowę o charakterze profilaktycznym, sporządza notatkę (w dzienniku elektronicznym), uczeń otrzymuje upomnienie wychowawcy klasy, które zostaje umieszczone w dokumentach wychowawcy, zostają powiadomieni rodzice/opiekunowie.

Zdarzenie traktowane jest jako incydent.

3. W przypadku, gdy uczeń zostanie przyłapany na paleniu papierosów drugi raz, wychowawca sporządza notatkę, powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów. Pedagog wraz z wychowawcą formułuje opinię o zachowaniu ucznia. Szkoła wysyła do sądu zawiadomienie o **przejawach demoralizacji ucznia**.

Pedagog przeprowadza z uczniem indywidualne zajęcia profilaktyczne. Informację zamieszcza w dzienniku elektronicznym.

Zdarzenie traktowane jest jako przejaw demoralizacji.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW ODUŻAJĄCYCH

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego, a w przypadku ich nieobecności dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, ale pod opieką innego nauczyciela, jeśli sam nie może przejąć opieki nad nim.
3. Sam bądź za pośrednictwem innego nauczyciela udziela pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie rodziców ucznia/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Gdy rodzice/opiekunowie odmawiają odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia Policję gdy rodzice/opiekunowie ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W związku z tym dyrektor szkoły jest zobowiązany natychmiast powiadomić o tym fakcie policję.
8. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane dokumentacji przez wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJE ODUŻAJĄCE BĄDŹ ALKOHOL

1. Nauczyciel zawiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.

2. Wychowawca lub pedagog szkolny w obecności innej osoby w szkole (np. dyrektora, nauczyciela przedmiotu itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), a także innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
3. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
4. O swoich spostrzeżeniach dyrektor szkoły powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły po wezwaniu rodziców/ opiekunów wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
6. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane przez wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU, GDY DO SZKOŁY
DOCIERAJĄ INFORMACJE O TYM, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB
NARKOTYKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA**

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu i Dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca bądź pedagog wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności, celem ustalenia przyczyn i okoliczności sięgania po środki odurzające.
3. W przypadku potwierdzenia informacji (kiedy uczeń przyznaje się do picia alkoholu bądź zażywania narkotyków) zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Wychowawca bądź pedagog szkolny proponują rodzicom i uczniowi skontaktowanie się ze specjalistą.
4. Jeżeli rodzice nie stawiają się w szkole, dyrektor bądź inny nauczyciel wzywają policję.
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, bądź też szkoła wyczerpała wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji policję lub sąd rodzinny.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
7. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane w teczce indywidualnej ucznia przez wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.

**UCIECZKA UCZNIA Z ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB POZALEKCYJNYCH, WAGARY,
NIESPEŁNIANIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO**

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym i powiadamia telefonicznie rodziców/ opiekunów prawnych ucznia. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem, informuje o konsekwencjach takiego postępowania, odnotowując rozmowę w dokumentacji.
3. Jeżeli ucieczki zaczynają zdarzać się nagminnie, wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym wzywa rodziców by ustalić przyczyny, podjąć działania zapobiegające temu zjawisku, formę konsekwencji.
4. Wychowawca lub pedagog w przypadku podejrzeń o nieuzasadnionej nieobecności ucznia w szkole, kontaktuje się z rodzicami/opiekunami w celu ustalenia przyczyn nieobecności.
5. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/ opiekunami ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.

6. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.
7. Powtarzające się ucieczki pedagog zgłasza do sądu rodzinnego.
8. Jeżeli wychowawca lub pedagog stwierdzą na podstawie dziennika lekcyjnego, że uczeń nie spełniania obowiązku szkolnego, kontaktują się niezwłocznie z rodzicami ucznia, wzywając do natychmiastowej kontroli sytuacji.
9. W przypadku braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych wychowawca lub pedagog informuje dyrektora szkoły, który uruchamia procedury dotyczące tej sytuacji.

POSTĘPOWANEA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW

Procedura postępowania w sytuacji problemowego zachowania ucznia

Przeszkadzanie w prowadzeniu lekcji:

1. upomnienie ucznia przez nauczyciela w obecności klasy,
2. indywidualna rozmowa z uczniem poza klasą,
3. wpis uwagi do dziennika,
4. wyegzekwowanie i ocena poziomu wiadomości obowiązujących na zajęciach podczas których uczeń przeszkadza (wystawienie stosownej oceny) lub pozostawienie ucznia po zajęciach lekcyjnych (po uprzednim poinformowaniu rodziców/prawnych opiekunów) w celu nadrobienia zaległości.
5. powiadomienie rodziców, szczególnie, gdy sytuacja nagminie powtarza się, wezwanie ich do szkoły, rozmowa w obecności dziecka,
6. udzielenie pisemnego upomnienia przez wychowawcę klasy,
7. udzielenie nagany przez wychowawcę klasy,
8. Zawieszenie ucznia w jego prawach.

Fizyczna i psychiczna agresja wobec innych uczniów:

1. objęcie opieką ofiary
2. rozmowa wyjaśniająco - dyscyplinująca sprawcy przemocy, agresji z wychowawcą w obecności pedagoga lub dyrektora,
3. powiadomienie rodziców obu stron, w szczególnym przypadku wezwanie do szkoły,
4. wezwanie pogotowia ratunkowego, poinformowanie policji w przypadku groźnych dla zdrowia i życia konsekwencji,
5. udzielenie pisemnego upomnienia przez wychowawcę klasy.

Agresja ucznia wobec nauczyciela, pracownika szkoły, innych osób dorosłych przebywających w szkole.

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły/ inna osoba informuje o zdarzeniu pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Pedagog ustala przebieg zajścia i świadków zdarzenia. Sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga.
3. Pedagog wzywa do szkoły rodziców / opiekunów ucznia, informuje o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec ucznia.
5. Zawiadomienie policji odbywa się na wniosek poszkodowanego.
6. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrektora, w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie o zdarzeniu policję.

Agresywne zachowanie rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów:

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
4. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, braku dyrektora w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

KORZYSTANIE Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO ORAZ INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH PODCZAS ZAJĘĆ SZKOLNYCH

W szkole obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych oraz zajęć pozalekcyjnych. Urządzenia te muszą być wyłączone lub wyciszone i schowane.

Nauczyciel może udzielić zgody na skorzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego podczas zajęć.

1. Wychowawcy informują uczniów na początku roku szkolnego o warunkach korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.
2. Nauczyciel, który stwierdzi, że uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć, ustnie upomina ucznia i wydaje polecenie wyłączenia i schowania urządzenia.
3. Jeżeli uczeń ponownie korzysta z telefonu lub urządzeń elektronicznych, nauczyciel ma prawo zabrać je i zdeponować.
4. Nauczyciel lub wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców / opiekunów prawnych ucznia. Przedmiot zostaje oddany rodzicom/opiekunom podczas wizyty w szkole.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU O SYGNAŁACH O PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Nauczyciel podejrzewający, że dziecko jest ofiarą przemocy zobowiązany jest do:
 - Powiadomienia pielęgniarki szkolnej, gdy dziecko ma obrażenia zewnętrzne,
 - Powiadomienia pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
2. Pedagog szkolny w obecności wychowawcy ma obowiązek przeprowadzić rozmowę z uczniem i jego rodzicami lub prawnymi opiekunami w celu wyjaśnienia sytuacji.
3. W przypadku powtarzających się sygnałów mogących świadczyć o przemoc, dyrektor szkoły lub pedagog szkolny zakładają NIEBIESKĄ KARTĘ i postępują zgodnie z jej procedurami, w szczególnych przypadkach niezwłocznie powiadamiają Sąd Rodzinny.
4. Nauczyciel podejrzewający, że dziecko jest ofiarą przemocy, musi w swych ocenach, kierować się rozważą i dyskrecją.
5. Sygnały świadczące, wskazujące, że dziecko może być ofiarą przemocy:
 - ✓ Powtarzające się obrażenia, ślady po uderzeniach, siniaki, poparzenia, pręgi na ciele, zadrapania,
 - ✓ Zaniedbany wygląd,
 - ✓ Nadmiernie agresywne zachowania,
 - ✓ Wycofanie, bierność, nieśmiałość,
 - ✓ Wstyd przed zdjęciem ubrania,
 - ✓ Kłopoty w nauce,
 - ✓ Kłopoty z apetytem i snem,
 - ✓ Ssanie kciuka,
 - ✓ Obgryzanie paznokci,
 - ✓ Moczenie,
 - ✓ Płaczliwość,
 - ✓ Nadmierna zależność od dorosłych,
 - ✓ Kłopoty w nauce,
 - ✓ Strach przed dorosłymi,
 - ✓ Trudności w utrzymaniu przyjaźni,
 - ✓ Izolacja,
 - ✓ Zaniżona samoocena,
 - ✓ Problemy emocjonalne.

POSTĘPOWANIE WOBEC OFIAR CYBERPRZEMOCY

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni), podczas rozmowy ustalone zostają dalsze działania.
5. Wychowawca i pedagog monitorują sytuację ucznia (ofiary), sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

WSPÓŁPRACA NAUCZYCIELI Z WYCHOWAWCAMI, PEDAGOGIEM SZKOLNYM I DYREKTOREM W SPRAWIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW WYCHOWAWCZYCH Z UCZNIAMI

1. Nauczyciel, który ma trudności z wyegzekwowaniem spełniania obowiązków przez ucznia w szkole w pierwszej kolejności zobowiązany jest we własnym zakresie rozwiązać zaistniałą sytuację. Wszelkie podjęte przez nauczyciela działania wobec poprawy sytuacji powinny zostać zanotowane i przekazane wychowawcy klasy.
2. W sytuacji wyczerpania przez nauczyciela środków poprawy zachowania ucznia, nauczyciel zwraca się o pomoc do wychowawcy klasy i wspólnie podejmują decyzję o dalszym postępowaniu wobec ucznia.
3. Jeśli pomimo podjętych wobec ucznia działań jego zachowanie nie ulega poprawie, a wychowawca wyczerpie dostępne sposoby postępowania, zwraca się o pomoc do pedagoga szkolnego.
4. Powiadomienie dyrektora szkoły o trudnych do rozstrzygnięcia sprawach i zwrócenie się do niego w kwestii rozwiązania trudnych sytuacji, następuje w ostatniej kolejności.

5. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.

W ramach współpracy z rodzicami w szkole organizowane są:

- zebrania szkolne i klasowe
 - konsultacje indywidualne z nauczycielem, wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrektorem
 - pedagogizacja rodziców podczas spotkań klasowych lub szkolnych
 - bieżąca współpraca – kontakt telefoniczny, korespondencja
- wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych wychowawczo, pomoc w podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom
- przedsięwzięcia włączające rodziców w działalność pozalekcyjną (wycieczki, imprezy, festyny)

Nauczyciele dokonują podczas różnych form współpracy:

- a) wymiany informacji dotyczących podstaw dzieci i młodzieży w odniesieniu do uzależnień (informują o spostrzeżeniach i zagrożeniach)
- b) wspólnie z rodzicami rozwiązują indywidualne problemy, prowadzą poradnictwo
- c) przekazują informacje dotyczące skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez wychowanków szkoły
- d) udostępniają rodzicom informatory, poradników i materiałów edukacyjnych

- e) zachęcają rodziców do utrzymywania stałego kontaktu ze szkołą (wychowawcą, pedagogiem)
- f) angażują rodziców do współpracy ze szkołą w zakresie organizowania imprez szkolnych, wycieczek.

6. Aktywny udział dzieci i młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających, alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Zajęcia profilaktyczne prowadzą:

- wychowawcy klas, w oparciu o plany wychowawcy klasy, w ramach godzin wychowawczych
- pedagog, w tym na prośbę wychowawców klas podczas godzin wychowawczych
- nauczyciele przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom, w ramach zajęć edukacyjnych
- nauczyciel realizujący wychowanie do życia w rodzinie
- nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, świetlicowe

7. Dostosowanie treści i form zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz stopnia zagrożenia

- Wybór przekazywanych wychowankom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich wiekiem i możliwościami.
- Podejmowane działania uwzględniają potrzeby danej grupy związane ze stopniem zagrożenia uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi.
- Treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym mogą być przekazywane nie tylko w ramach zaplanowanych typowo zajęć, ale również przy okazji realizacji innych tematów w formie nawiązania do określonego problemu, wskazania skutków ryzykownych i niewłaściwych zachowań.

8. Edukacja rówieśnicza

W Zespole Szkół w Pęperzynie edukacja rówieśnicza realizowana jest w formie:

- pracy Samorządu Uczniowskiego (według planu pracy)
- organizacji akcji charytatywnych przez nauczycieli przy współpracy z uczniami
- udziału uczniów w przedsięwzięciach o charakterze profilaktycznym (konkursach prozdrowotnych, zajęciach o charakterze rekreacyjnym, zawodach, przedstawieniach, wyjazdach, festynach)
- przygotowywania gazetek ściennych
- pomoc koleżeńską
- aktywny udział uczniów w lekcjach z zakresu różnych przedmiotów poświęconych zagrożeniom, relacjom międzyludzkim (możliwość wymiany poglądów, dzielenie się własnymi spostrzeżeniami, uwagami, debata)

9. Sposoby współdziałania pracowników szkoły ze Służbą Zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji.

Współpraca z Policją:

- współpraca szkoły ze specjalistą do spraw nieletnich, dzielnicowym
- informowanie policji o zdarzeniach występujących na terenie szkoły, mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz przejawach demoralizacji,
- współpraca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mających miejsce w szkole i poza nią
- organizowanie spotkań z zakresu profilaktyki
- współpraca szkoły z Policją

w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką, zgodnie z procedurami i metodami postępowania.

Współpraca ze Służbą Zdrowia:

Pielęgniarka szkolna podczas pobytu na terenie szkoły:

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji
- wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia
- podejmuje stosowne działania w razie wystąpienia sytuacji opisanych w Procedurach postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrażających zdrowiu i życiu uczniów Zespołu Szkół w Pęperzynie
- współpracuje z pedagogiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbywaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem
- współpracuje z dyrektorem, nauczycielami i wychowawcami klas wspierając ich w realizacji zadań z zakresu działań prozdrowotnych i profilaktycznych

10. Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.

Szkoła współpracuje z:

- Sądem –Wydział Rodzinny i Nieletnich w Tucholi
- Policją
- Kuratorem zawodowym i społecznymi kuratorami sądowymi
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Więcborku-pracownikiem socjalnym
- Asystentem rodziny
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Sępólnie Krajeńskim
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Świetlicą Środowiskową „Uśmiech”

11. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizacją, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.

- uczniowie oraz rodzice mają możliwość korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawcy, pedagoga szkolnego w celu rozwiązywania osobistych i rodzinnych problemów
- szkoła współpracuje z różnymi instytucjami udzielającymi pomocy w sytuacjach problemowych, wspierającymi potrzeby uczniów i rodziców,
- szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi rozwój zainteresowań i poszerzanie wiedzy uczniów
- rozpoznawane są problemy związane z funkcjonowaniem dziecka w szkole, środowisko domowe ucznia
- organizowane są zajęcia pozalekcyjne wspierające rozwój dziecka, wyrównujące braki edukacyjne, rozwijające umiejętności społeczne
- organizowane są przedsięwzięcia zagospodarowujące czas wolny uczniów: festyny, turnieje, wycieczki, biwaki, dyskoteki, przedstawienia, wyjazdy na basen, do kina, teatru, opery, na lodowisko, itp.
- szkoła ściśle współpracuje z rodzicami uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizację, wspierając ich kompetencje wychowawcze
- uczniowie i rodzice informowani są o skutkach zachowań ryzykownych.

12. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli uwzględnia tematykę profilaktyki uzależnień i odbywa się zgodnie z potrzebami szkoły oraz wewnątrzszkolnym systemem doskonalenia zawodowego.

Zasadniczym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie nauczycieli do realizacji zadań wynikających ze szkolnego programu profilaktyki oraz programu wychowawczego.

Służą temu również spotkania szkoleniowe w ramach współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w zadaniach dydaktyczno-wychowawczych.

-przekazywanie przez dyrektora materiałów drogą e-mailową

-przekazywanie ulotek informacyjnych, informacji o dostępnych stronach internetowych

-filmy o tematyce profilaktycznej w bibliotece szkolnej do wykorzystania podczas zajęć wychowawczych

13. Dokonywanie systematycznej oceny podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych.

Członkowie Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół w Pęperzynie dokonują oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych poprzez:

- ocenę stopnia realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego– sprawozdanie z realizacji zaplanowanych zamierzeń wychowawczych i profilaktycznych)
- modyfikację Programu wychowawczo-profilaktycznego
- sporządzanie sprawozdań śródrocznych i rocznych przez wychowawców klas, nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne omawianych na spotkaniach Rady Pedagogicznej
- sporządzanie sprawozdań przez pedagoga szkolnego z realizacji planu pracy
- analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen zachowania
- modyfikację statutu szkoły.